

Utlåtande Rotel VIII (Dnr KS 2020/500)

Motion om att personer som vistas illegalt i Sverige inte ska tilldelas försörjningsstöd och andra förmåner från Stockholms stad

Motion av Peter Wallmark och Martin Westmont (båda SD)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Jan Jönsson anför följande.

Ärendet

Peter Wallmark och Martin Westmont (båda SD) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionärerna yrkar att kommunfullmäktige beslutar att Stockholms stad inte ska ge försörjningsstöd eller andra förmåner till personer som vistas i Sverige illegalt. Motionärerna anser även att Stockholms stad ska ställa sig bakom en policy där insatser som kan anses ge incitament som stöder skapandet av parallellsamhällen genom att ge illegala invandrare sociala förmåner, ekonomiskt stöd eller boendialternativ ska upphöra. Motionärerna anser att det stöd som ska kunna erbjudas dessa individer endast bör omfatta akut sjukvård och ekonomiskt stöd till hemresa.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd och Östermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret konstaterar att stadens socialtjänst enligt socialtjänstlagen har det yttersta ansvaret för alla personer som vistas i Stockholms stad.

Socialnämnden anser att förslaget inte är förenligt med kommunens yttersta ansvar för att enskilda som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver för att undvika en nödsituation.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd konstaterar att förvaltningens erfarenhet är att det är synnerligen ovanligt att papperslösa vänder sig till socialtjänsten för att ansöka om ekonomiskt bistånd.

Kungsholmens stadsdelsnämnd anser att det är viktigt att det i riktlinjerna finns ett starkt barnrättsperspektiv.

Östermalms stadsdelsnämnd bedömer att staden inte kan fatta ett generellt beslut om att upphöra med stöd till personer som vistas utan tillstånd i landet.

Mina synpunkter

Peter Wallmark och Martin Westmont (båda SD) har motionerat om att personer som vistas illegalt i Sverige inte ska tilldelas försörjningsstöd och andra förmåner från Stockholms stad.

Jag vill inledningsvis bemöta det påstående som framförs i motionen om att stadens politik skulle vara lagstridig. Detta är felaktigt. Staden har juridisk möjlighet att bevilja barn i papperslösa familjer försörjningsstöd, liksom att inte göra det. På denna punkt har kommunerna möjlighet att välja själva.

Motionärerna påstår vidare att Stockholms stad ”bidrar till skapandet av parallellsamhällen för tusentals personer”. Oavsett vad man tycker om möjligheten för barn i papperslösa familjer att få ekonomiskt bistånd måste man likväl ha klart för sig att det rör sig om en mycket begränsad grupp som mottar bistånd – som stadsledningskontoret konstaterade i sitt tjänsteutlåtande rör det sig om endast femton barn. De nuvarande riktlinjerna har funnits i snart en mandatperiod och antalet barn som berörs har konstant legat på ett mycket lågt antal. Det belopp som betalas ut är också av ytterst ringa omfattning.

I den utsträckning föräldrarna kan ta del av bistånd till barnen gäller det bistånd till hyra. Socialtjänsten ska, precis som vanligt, ställa aktivitetskrav på vuxna i hushåll som mottar försörjningsstöd, med syfte att behovet av ekonomiskt bistånd kan upphöra. Det kan till exempel innebära att socialtjänsten arbetar för att motivera familjen att ta kontakt med Migrationsverket eller aktörer i civilsamhället för att få stöd och råd.

Bilagor

1. Reservationer m.m.

2. Motion av Peter Wallmark (SD) och Martin Westmont (SD) om att personer som vistas illegalt i Sverige inte ska tilldelas försörjningsstöd och andra förmåner från Stockholms stad

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 2 juni 2021

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Jan Jönsson

Hans Altsjö

Reservation anfördes av Peter Wallmark (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen
2. Därutöver vill vi anföra följande:

Enligt migrationsverket beräknas mer än 50.000 personer hålla sig gömda i Sverige, en siffra som är i underkant. Det rör sig främst om personer som rest in i landet och stannar utan att söka uppehållstillstånd eller som har fått avslag på sina asylansökningar men trots det stannar kvar i Sverige.

Under den förra mandatperioden valde den rödgrönrosa majoriteten att ge illegalt vistandes personer förmåner som försörjningsstöd. En åtgärd som uppmuntrar personer som bryter mot svensk lag till att stanna kvar i landet.

Skälen för stadens handlande är svårförståeliga. Argumenten från det då sittande socialborgarrådet var att ”Vi måste ta ansvar för dem som har det svårt”. En behjärtansvärd men likväl en ohållbar inställning. Det är inte skattebetalarnas ansvar att betala uppehälle för människor från alla världens hörn som befinner sig här illegalt.

Att en kommun på ett eller annat sätt ger försörjningsstöd till vuxna eller barn trots att personerna fått ett slutligt avslag på sin asylansökan, är motstridigt mot lagstiftningen och mot migrationsverkets arbetssätt och åligganden. De som fått avslag på sin ansökan ska lämna landet, så säger lagen.

En fungerande välfärd förutsätter också att lagen tillämpas i hela landet. Stockholms stad kan inte driva en egen linje som dessutom är lagstridig. Det finns ingen anledning för Stockholms stad att bidra till skapandet av parallellsamhällen för tusentals personer där svartarbete, brottslighet och sociala svårigheter, växer. Undantag bör endast omfatta akutsjukvård och ekonomiskt stöd till hemresa.

Remissammanställning

Ärendet

Peter Wallmark och Martin Westmont (båda SD) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionärerna yrkar att kommunfullmäktige beslutar att Stockholms stad inte ska ge försörjningsstöd eller andra förmåner till personer som vistas i Sverige illegalt. Motionärerna anser även att Stockholms stad ska ställa sig bakom en policy där insatser som kan anses ge incitament som stöder skapandet av parallellsambällen genom att ge illegala invandrare sociala förmåner, ekonomiskt stöd eller boendalternativ ska upphöra. Motionärerna anser att det stöd som ska kunna erbjudas dessa individer endast bör omfatta akut sjukvård och ekonomiskt stöd till hemresa.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd och Östermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 28 oktober 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Staden bedriver sitt arbete rörande ekonomiskt bistånd och integration med utgångspunkt i kommunfullmäktiges mål 1.1 *I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskunskaper är kort* och mål 1.4. *I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.*

I enlighet med 2 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL) har stadens socialtjänst det yttersta ansvaret för alla individer som vistas i Stockholms stad. Det yttersta ansvaret innefattar att ge stöd och hjälp i akuta situationer.

Personer som saknar tillstånd att vistas i Sverige har inte laglig rätt till bistånd enligt 4 kap 1 § SoL för att tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Enligt 4 kap. 2 § SoL får kommunen dock ge bistånd utöver vad som följer av 1 § om det finns skäl för det. Personer som saknar tillstånd att vistas i Sverige och som riskerar att lida nöd beviljas därför, efter en individuell bedömning, ekonomiskt bistånd för, till exempel, matpengar. Biståndet beviljas i sådana fall för att undvika en akut nödsituation i enlighet med kommunens yttersta ansvar.

I stadens riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd framgår att socialtjänsten har ett särskilt ansvar för barn och då särskilt för barn som tillhör utsatta grupper. Om det finns barn i det hushåll som ansöker om bistånd ska detta särskilt beaktas. Barn som lever i familjer som saknar tillstånd att vistas i Sverige ska i de fall det bedöms lämpligt kunna beviljas bistånd till en skälig levnadsnivå. Utifrån principen om barnets bästa kan det innebära att barn beviljas bistånd upp till riksnorm medan föräldrarna enbart beviljas nödbistånd. Med hänsyn till barnets bästa kan därutöver även bistånd beviljas till en rimlig boendekostnad för familjen. Biståndet som betalas ut avser således främst barnen i familjen men handläggningen av dessa ärenden berör de vuxna.

Då vuxna som saknar tillstånd att vistas i Sverige normalt sett inte omfattas av andra offentliga stödsatser eller den reguljära arbetsmarknaden är det viktigt att socialtjänsten upprättar en planering som innefattar krav på vilka åtgärder som ska uppfyllas för att bistånd ska kunna utgå. Det kan i dessa ärenden handla om att motivera föräldrarna till att ta kontakt med Migrationsverket, eftersom det i vissa fall kan vara möjligt för familjen att ansöka om asyl på nytt och därmed få rätt till dagersättning enligt LMA, lag om mottagande av asylsökande.

Staden följer noggrant utvecklingen gällande målgruppen personer som saknar tillstånd att vistas i landet som vänder sig till socialtjänsten i Stockholm för att söka bistånd. Under de två första kvartalen under år 2020 har stadsdelsförvaltningarna rapporterat om 12 unika hushåll, med eller utan barn, som hade beviljats bistånd. I dessa hushåll finns totalt 15 barn.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 oktober 2020 följande.

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen över motion från (SD) om att personer som vistas illegalt i Sverige inte ska tilldelas försörjningsstöd och andra förmåner från Stockholms stad.

Reservation anfördes av Linnéa Vinge (SD), *bilaga 1*.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 2 oktober 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Socialtjänsten har i enlighet med 2 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL) det yttersta ansvaret för alla individer som vistas i kommunen. Det yttersta ansvaret innebär exempelvis att ge stöd och hjälp i akuta situationer. En utredning av den enskildes situation ska vara utgångspunkten i prövningen av rätten till bistånd och en individuell bedömning ska alltid göras. Personer som saknar tillstånd att vistas i Sverige har inte rätt till bi-

stånd enligt 4 kap 1 § SoL för att tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Enligt 4 kap. 2 § SoL får kommunen ge bistånd utöver vad som följer av 1 § om det finns skäl för det. Personer som saknar tillstånd att vistas i Sverige och som riskerar att lida nöd beviljas således efter en individuell bedömning ekonomiskt bistånd till exempelvis matpengar med stöd av 4 kap. 2 § SoL. Biståndet beviljas i sådana fall för att undvika en akut nödsituation i enlighet med kommunens yttersta ansvar. Kommunens yttersta ansvar kvarstår så länge personen vistas i kommunen och inte får sitt behov tillgodosett på annat sätt.

I riktlinjerna för handläggningen av ekonomiskt bistånd anges att socialtjänsten har ett särskilt ansvar för barn och i synnerhet för barn som tillhör utsatta grupper. Om det finns barn i det hushåll som ansöker om bistånd ska detta särskilt beaktas. Barn som lever i familjer som saknar tillstånd att vistas i Sverige ska i de fall det bedöms lämpligt kunna beviljas bistånd till en skälig levnadsnivå. Utifrån principen om barnets bästa kan det innebära att barn beviljas bistånd upp till riksnorm medan föräldrarna enbart beviljas nödbistånd. Med hänsyn till barnets bästa kan därutöver även bistånd beviljas till en rimlig boendekostnad för familjen.

Biståndet som betalas ut avser således främst barnen i familjen men handläggningen av dessa ärenden berör de vuxna. För att ha rätt till ekonomiskt bistånd gäller som regel att den sökande ska göra det han eller hon kan för att bli självförsörjande, det kan exempelvis handla om att den som är arbetslös ska söka arbete för att ha rätt till bistånd. Eftersom vuxna som saknar tillstånd att vistas i Sverige normalt sett inte omfattas av andra offentliga stödsatser eller den reguljära arbetsmarknaden är det viktigt att socialtjänsten upprättar en planering som innefattar krav på vilka åtgärder som ska uppfyllas för att bistånd ska kunna utgå. Det kan i dessa ärenden handla om att motivera föräldrarna till att ta kontakt med Migrationsverket, eftersom det i vissa fall kan vara möjligt för familjen att ansöka om asyl på nytt och därmed få rätt till dagersättning enligt LMA, lag om mottagande av asylsökande. Motivationsarbetet kan även handla om att motivera till kontakt med organisationer inom civilsamhället samt vid behov kontakt med hälso- och sjukvården. Ekonomiskt bistånd till vuxna personer som saknar tillstånd att vistas i landet beviljas således inte kravlöst. Denna grupp behöver i likhet med andra sökande medverka till utredning och till planering som kan leda till självförsörjning. En dialog om hur handläggningen ska tillämpas förs kontinuerligt i de chefsnätverk som socialförvaltningen ansvarar för inom ekonomiskt bistånd.

Socialförvaltningen följer noggrant utvecklingen gällande målgruppen personer som saknar tillstånd att vistas i landet som vänder sig till socialtjänsten i Stockholm för att söka bistånd. Under de två första kvartalen under år 2020 har stadsdelsförvaltningarna rapporterat om 12 unika hushåll, med eller utan barn, som hade beviljats bistånd. I dessa hushåll finns totalt 15 barn.

Förvaltningen anser att Sverigedemokraternas förslag i motionen inte är förenligt med kommunens yttersta ansvar för att enskilda som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver för att undvika en nödsituation.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 augusti 2020 följande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på motionen.

Reservation anfördes av Tobias Karlsson (SD), *bilaga 1*.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 26 juni 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningens arbete med ekonomiskt bistånd och annat bistånd regleras av olika styrdokument, bland annat av socialtjänstlagen (SoL) och Stockholms stads riktlinjer. I Stockholms stads riktlinjer för ekonomiskt bistånd framgår följande under avsnittet ”Personer som inte har tillstånd att vistas i Sverige”:

”Denna grupp benämns ofta som papperslösa. Det avser personer som vistas i landet utan tillstånd. Det kan finnas flera orsaker till att personerna saknar tillstånd att vistas i Sverige. Några exempel kan vara att personen fått avslag på ansökan om uppehållstillstånd och fått ett utvisningsbeslut, deras uppehållstillstånd har löpt ut och de inte har förnyat sin ansökan eller att de aldrig har sökt uppehållstillstånd. Det kan även vara personer på genomresa i Sverige för att söka uppehållstillstånd i något annat land.”

Högsta förvaltningsdomstolen har i en dom slagit fast att personer som fått avslag på ansökan om asyl men håller sig undan för att undgå avvisning fortfarande omfattas av personkretsen enligt LMA, även om de inte har rätt till bistånd enligt LMA. De personer som omfattas av personkretsen enligt LMA har inte rätt till ekonomiskt bistånd enligt 4 kap 1 § SoL. Kommunen är alltså inte skyldig att ge bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL, inte heller nödbistånd för att undgå en akut nödsituation eftersom sådant bistånd förutsätter att man har rätt till försörjningsstöd enligt 4 kap. 1 § SoL. Det finns dock en möjlighet för kommunen att ge bistånd till dessa personer med stöd av 4 kap. 2 § SoL.

Papperslösa har sedan den 1 juli 2013 genom lag (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd rätt till hälso- och sjukvård som inte kan vänta. Det innebär att papperslösa ges samma rätt till hälso- och sjukvård som asylsökande. Barn som lever som papperslösa har rätt till fullständig hälso- och sjukvård och regelbunden tandvård på samma sätt som bofasta barn. Dessa barn har även rätt till skolgång genom skollagen (2010:108).

Även om personer som omfattas av personkretsen enligt LMA inte har rätt till bistånd enligt 4 kap 1 § SoL har socialtjänsten enligt 2 kap 1 § SoL det yttersta ansvaret för alla som vistas i kommunen. Det yttersta ansvaret innebär till exempel att ge stöd och hjälp i akuta situationer. Samma utredningsförfarande gäller som för andra sö-

kande. En utredning av den enskildes situation ska vara utgångspunkten i prövningen av rätten till bistånd och en individuell bedömning ska alltid göras. Ekonomiskt bistånd kan till exempel beviljas till matpengar. Biståndet beviljas i så fall enligt 4 kap 2 § SoL. Vid bedömningen av akuta situationer se vidare i Socialstyrelsens handbok: Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten, kapitel Ansvarig kommun och gränsen för kommunens ansvar, avsnitt Vistelsekommunens ansvar.

Barnfamiljer - Socialtjänsten har ett särskilt ansvar för barn, i synnerhet barn som tillhör utsatta grupper. Om det finns barn i hushållet ska detta särskilt beaktas, en barnkonsekvensanalys görs och utifrån socialtjänstlagens samlade verktyg ska staden initiera de insatser som är bäst för barnets långsiktiga behov. Barn ska, i de fall det bedöms lämpligt utifrån barnkonsekvensanalysen, kunna beviljas bistånd till en skälig levnadsnivå. Utifrån principen om barnets bästa kan det innebära att barn beviljas bistånd medan deras föräldrar enbart kan beviljas nödhjälp. Bistånd till barnen kan beviljas med upp till riksnorm. Med hänsyn till barnets bästa kan även bistånd beviljas till en rimlig hyreskostnad som utgår från barnets behov. Precis som för vuxna beviljas bistånd i dessa fall enligt 4 kap 2 § SoL.

Eftersom biståndet i denna del också kommer beröra vårdnadshavaren ska socialtjänsten ställa krav på aktivitet syftande till att behovet av ekonomiskt bistånd kan upphöra. Eftersom barnets föräldrar normalt inte omfattas av flera offentliga stödinsatser och den reguljära arbetsmarknaden blir det viktigt att socialtjänsten upprättar en plan som innefattar krav på vilka åtgärder som ska uppfyllas för att bistånd ska kunna utgå. Därtill ska i övrigt samma krav på dokumentation av socialtjänstens kontakter och insatser, samt uppföljning av dessa, som gäller för samtliga sökande även gälla denna grupp.

Om familjen beviljas ekonomiskt bistånd är det viktigt att täta uppföljningar görs och att man arbetar för en långsiktig lösning på situationen. Utifrån vikten av täta uppföljningar är det lämpligt att bevilja bistånd för kortare perioder i taget. Att arbeta för barnets bästa i ett långsiktigt perspektiv kan handla om att man behöver motivera familjen att ta kontakt med Migrationsverket, eftersom det i vissa fall kan vara möjligt för familjen att ansöka om asyl på nytt och därmed få rätt till LMA. I andra fall behöver familjen lösa situationen på annat sätt. Motivationsarbetet kan även handla om att motivera till kontakt med organisationer inom civilsamhället samt vid behov kontakt med hälso- och sjukvården.”

Förvaltningens rutiner är att noga utreda uppehållstillstånd vid ansökan om försörjningsstöd. Personer som fått avslag på uppehållstillstånd eller vars uppehållstillstånd löpt ut måste göra en ny ansökan om uppehållstillstånd. Kravet för att få ekonomiskt bistånd är att lämna in underlag på att utredning är startad på Migrationsverket.

Det förekommer att ena parten i ett äktenskap inte har rätt att vistas i landet, utifrån stadens definition av illegal vistelse. Dessa personer uppmanas att omgående ansöka om uppehållstillstånd och tas i regel inte med vid beräkning av nivån för ekonomiskt bistånd. I första hand avslås ansökan i den typen av ärenden. Beroende på ärendets karaktär kan olika beräkningar av ekonomiskt bistånd göras, till exempel om det finns barn i hushållet och den ena parten redan har uppehållstillstånd.

Det har hittills inte varit aktuellt att betala ut så kallad ”matnorm”, enligt SoL 4:2 till barnfamiljer. Men det skulle kunna bli aktuellt att göra det, i enlighet med stadens riktlinjer. Förvaltningens erfarenhet är emellertid att det är synnerligen ovanligt att papperslösa vänder sig till socialtjänsten för att ansöka om ekonomiskt bistånd.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 oktober 2020 följande.

Tjänsteutlåtandet lämnas som remissvar till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Max Almflod (SD), *bilaga 1*.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 22 september 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen hållning är att myndighetsbeslut ska efterlevas och att samma sak gäller när personer fått ett slutligt avslag på sin asylansökan eller på ansökan om uppehållstillstånd. Enligt socialtjänstlagen (SOL) har socialtjänsten dock det yttersta ansvaret för alla som vistas i kommunen. Bistånd ska beviljas för att undanröja akuta nödsituationer och detta gäller för alla personer som vistas i Stockholm.

Socialstyrelsens publikation ”stöd i arbetet”, för området ekonomiskt bistånd, anger att personer som inte är bosatta i Sverige men som har sin vistelse här kan ha rätt till visst bistånd enligt socialtjänstlagen. Rätten gäller även de personer som vistas här utan uppehållstillstånd.

Kommunfullmäktige i Stockholms stad har beslutat om riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd. Syftet med riktlinjerna är att säkerställa rättssäkerhet och lika-behandling i staden när det gäller utredning, bedömning och tillgång till de insatser som ska erbjudas från socialtjänstens sida. Stadens riktlinjer utgör ett komplement till gällande lagstiftning, föreskrifter och allmänna råd. De nuvarande riktlinjerna antogs av Kommunfullmäktige 2017.

I riktlinjerna beskrivs hur socialtjänsten ska arbeta med familjer utan uppehållstillstånd. En plan ska upprättas som inrymmer krav på vilka åtgärder som ska uppfyllas för att bistånd ska kunna utgå. Bistånd kan beviljas exempelvis för mat, biljett till hemorten och logi. I socialtjänstens uppdrag ingår att motivera till kontakt med exempelvis Migrationsverket och hälso-och sjukvården. I hushåll där det finns barn och ungdomar ska deras situation alltid uppmärksammas och särskilt beaktas med hänsyn till vad barnets bästa kräver. I riktlinjerna anges att barn ska kunna beviljas bistånd till en skälig levnadsnivå. Det kan innebära att barn beviljas bistånd medan deras föräldrar enbart beviljas nödhjälp.

I riktlinjerna finns ett starkt barnrättsperspektiv vilket förvaltningen anser vara viktig. Socialtjänsten har ett särskilt ansvar för barn och då i synnerhet för barn som tillhör utsatta grupper. Då det råder oklarhet kring hur många personer som ej beviljats uppehållstillstånd och samtidigt vänt till socialtjänsten för att ansöka om bistånd, så bör utvecklingen av detta noggrant följas.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 oktober 2020 följande.

Östermalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Göran Ek (SD), *bilaga 1*.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 17 september 2020 har i huvudsak följande lydelse.

I riktlinjerna för ekonomiskt bistånd klargör kommunfullmäktige stadens skyldigheter att ge stöd åt personer som vistas i kommunen. Den som fått avslag på sin asylansökan omfattas, enligt en dom i Högsta förvaltningsdomstolen, av lagen om mottagande av asylsökande (LMA) och har inte rätt till bistånd enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL). Riktlinjerna fastlår att det inte fråntar socialtjänsten dess yttersta ansvar enligt 2 kap 1 § SoL för alla som vistas i kommunen.

Alla insatser som beviljas med stöd av socialtjänstlagen utgår från en prövning av rätten till bistånd utifrån den enskildes behov. Detta gäller också för sökande som vistas här utan tillstånd. Kommunens yttersta ansvar kan innebära att socialtjänsten erbjuder stöd i akuta situationer som exempelvis ekonomiskt bistånd till matpengar. Efter prövning beviljas biståndet enligt 4 kap 2 § SoL.

Det är förvaltningens mening att staden inte, som motionärerna föreslår, kan fatta ett generellt beslut om att upphöra med stöd till personer som vistas utan tillstånd i landet. Detta eftersom det skulle strida mot socialtjänstlagen.

Mot bakgrund av samma resonemang är en policy, med den innebörd som föreslås i motionen, inte förenlig med stadens yttersta ansvar för personer som vistas i kommunen.

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Reservation anfördes av Linnéa Vinge (SD) enligt följande.

1. Att motionen tillstyrks
2. Därutöver anføres följande:

Lagen säger att den som fått avslag på sin asylansökan ska lämna landet. Det är också vad kommunen bör verka för. Istället framstår det som om majoriteten försöker hitta kryphål för att kunna försörja illegala invandrare. Stockholms skattebetalare har inget ansvar att försörja andra länders medborgare, vilket i förlängningen bidrar till svartarbete, brottslighet och sociala svårigheter. Undantag bör endast omfatta akutsjukvård och ekonomiskt stöd till hemresa.

Kommuner har med stöd av 4 kap. 2 § socialtjänstlagen möjlighet att på *frivillig* väg ge bistånd till personer som fått avslag på sin asylansökan. Detta är dock ingen rättighet som kan överklagas. Att tilldela försörjningsstöd till illegala invandrare är att uppmuntra personer som bryter mot svensk lag att stanna kvar i landet. Stockholms stad ska inte under några omständigheter uppmuntra till detta. Staden ska istället på alla sätt som går verka för att de som befinner sig här illegalt lämnar landet.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Tobias Karlsson (SD) enligt följande.

1. att nämnden ska bifalla motionen i sin helhet, samt
2. att därutöver anföra

Sverigedemokraternas motion om att personer som vistas illegalt i Sverige inte ska tilldelas försörjningsstöd och andra förmåner från Stockholms stad har inkommit på remiss till stadsdelsnämnden. Motionen argumenterar för att det direkta stöd som illegala idag mottar under obegränsad tid om den illegala har barn ska upphöra med hänseende till att illegalt vistandes i kommunen inte omfattas av de svenska välfärdssystemen. Akut hjälp och hjälp att ta sig hem undantaget.

I sitt tjänsteutlåtande konstaterar stadsdelsförvaltningen att det idag till viss del finns lagutrymme för att ge olika former av stöd till personer som vistas illegalt i Sverige. Sverigedemokraterna förnekar inte att sådant lagutrymme finns, men påpekar i motionen att ett sådant arbetssätt från kommunens sida urholkar migrationsverkets och polisens myndighetsutövning. Detta genom att verkställandet av beslut fattade av migrationsverket och domstolförsvåras genom att underlätta för de som trotsar myndighetens bedömning. Vi menar också att det inte finns något stöd i lagen för att låta illegalt

vistandes under obegränsad tid motta försörjningsstöd endast på grund av att de har barn.

Att Stockholms stads resurserprimärt ska gå till medborgarna, ser vi som en självklarhet. I en tid då välfärden ligger under hårdpress blir detta än viktigare. Coronaviruset innebär också att vi nu går mot ekonomiskt tuffare tider. En självklar initial prioritering för de styrande i kommunen borde därför vara Stockholms stads medborgare.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Max Almflod (SD) enligt följande.

1. Att motionen tillstyrks
2. Därutöver anfördes följande:

Lagen säger att den som fått avslag på sin asylansökan ska lämna landet. Det är också vad kommunen bör verka för. Istället framstår det som om majoriteten försöker hitta kryphål för att kunna försörja illegala invandrare.

Stockholms skattebetalare har inget ansvar att försörja andra länders medborgare, vilket i förlängningen bidrar till svartarbete, brottslighet och sociala svårigheter. Undantag bör endast omfatta akutsjukvård och ekonomiskt stöd till hemresa.

Kommuner har med stöd av 4 kap. 2 § socialtjänstlagen möjlighet att på frivillig väg ge bistånd till personer som fått avslag på sin asylansökan. Detta är dock ingen rättighet som kan överklagas.

Att tilldela försörjningsstöd till illegala invandrare är att uppmuntra personer som bryter mot svensk lag att stanna kvar i landet. Stockholms stad ska inte under några omständigheter uppmuntra till detta. Staden ska istället på alla sätt som går verka för att de som befinner sig här illegalt lämnar landet.

Östermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Göran Ek (SD) enligt följande.

Göran Ek (SD) yrkar att nämnden tillstyrker motionen, därutöver anfördes följande;

Lagen säger att den som fått avslag på sin asylansökan ska lämna landet. Det är också vad kommunen bör verka för. Istället framstår det som om majoriteten försöker hitta kryphål för att kunna försörja illegala invandrare. Stockholms skattebetalare har inget ansvar att försörja andra länders medborgare, vilket i förlängningen bidrar till svartarbete, brottslighet och sociala svårigheter. Undantag bör endast omfatta akutsjukvård och ekonomiskt stöd till hemresa.

Kommuner har med stöd av 4 kap. 2 § socialtjänstlagen möjlighet att på frivillig väg ge bistånd till personer som fått avslag på sin asylansökan. Detta är dock ingen rättighet som kan överklagas. Att tilldela försörjningsstöd till illegala invandrare är att uppmuntra personer som bryter mot svensk lag att stanna kvar i landet. Stockholms

stad ska inte under några omständigheter uppmuntra till detta. Staden ska istället på alla sätt som går verka för att de som befinner sig här illegalt lämnar landet.